

Poljoprivredne i tehničke aktivnosti u voćnjaku u rujnu

Автор(и): Растителна защита ; ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 08.09.2024 *Брой:* 9/2024

U većini dana prve dekade rujna agrometeorološke će uvjete određivati temperature iznad klimatskih normi. Tijekom prve polovice razdoblja prognozira se veća vjerojatnost oborina za istočne regije, što će dovesti do poboljšanja vlage u tlu u gornjim slojevima.

Tijekom druge dekade mjeseca očekuje se promjena agrometeoroloških uvjeta. U većini dana razdoblja prognozira se relativno sniženje temperatura, kao i uvjeti za oborine na većem broju lokacija u poljskim područjima. Očekivane oborine, nakon produbljene suše na kraju ljeta, poboljšat će stanje gornjih slojeva tla.

Listovni aparat stabala aktivno fotosintetizira, osiguravajući asimilate za ishranu plodova, diferencijaciju cvjetnih pupova i nakupljanje rezervnih hranjivih tvari. Što se plodovi pravodobnije ubiru, to su stabla bolje opskrbljena hranjivim tvarima, lakše podnose niske zimske temperature i normalnije ploduju sljedeće godine.

U voćnim rasadnicima

Nastavlja se njega sjetvenih gredica – one se navodnjavaju u slučaju suše i obrađuju. Vodi se računa da se podloge ne izbije. Pregledavaju se veze korištene nakon pupanja i, ako postoji opasnost od zarastanja u tkivo, one se popuštaju. Pupanje (kalemljenje pupovima) podloga u rasadničkim blokovima prve godine završava se najkasnije do sredine mjeseca. Tlo u rasadnicima, zbijeno od strane kalemilaca, obrađuje se. Tlo se obrađuje i u rasadničkim blokovima druge godine.

Nastavlja se čišćenje matičnih nasada od atipičnih biljaka. Sada je najpogodnije vrijeme za identifikaciju podloga.

U voćnjacima

Kako bi se drvo dobro očvrsnulo, njega u mladim voćnjacima usmjerena je na pravovremeno zaustavljanje vegetativnog rasta. Međutim, u slučaju dugotrajne suše, posebno za jabučasto voće, preporučuje se umjereno navodnjavanje.

Započinje berba jesensko-zimskih sorti jabuka i krušaka. Ubrani plodovi se transportiraju i sortiraju.

Vrijeme berbe plodova mora se ispravno odrediti. Zrelost plodova za berbu može se odrediti prema sljedećem kompleksu pokazatelja:

- Sila prijanjanja ploda. U fazi zrelosti za berbu plodovi se lako odvajaju od rodne drveta.
- Pročišćavanje boje pokožice i mesa.
- Čvrstoća mesa ploda. Određenom stupnju zrelosti odgovara određena čvrstoća mesa ploda. Određuje se penetrometrom.
- Starost ploda. Za svaku vrstu i sortu voća postoji genetski određeno razdoblje od cvatnje do zrelosti za berbu. Za kasne sorte jabuka to je 130–146 dana, a za kasne sorte krušaka – oko 120 dana.
- Testom škroba. Metoda se temelji na sposobnosti škroba da se oboji u plavo pod utjecajem joda. Pri optimalnoj zrelosti za berbu, 1/3 do 1/2 površine reza oboji se u plavo.

Krajem ljeta plodovi povećavaju svoju težinu za 1–2% dnevno, stoga vrlo rana berba dovodi do značajnih gubitaka. Nadalje, rano ubrani plodovi nemaju tipičan organski kompleks sorte i ne stječu ga tijekom poslijeratne dozrijevanja. U kasno ubranim plodovima povećava se postotak oštećenja od fiziološkog raspadanja mesa ploda, razvija se brašnasta konzistencija i staklastost.

Plodovi se odlažu u skladišta za voće i puni se hladnjače. Prati se pravilno skladištenje plodova. Optimalna temperatura skladištenja za voće je oko 0 °C, pri relativnoj vlažnosti zraka od 85–90%. Zrak u hladnjači mora cirkulirati. Izmjena zraka tijekom prvog mjeseca skladištenja provodi se tjedno, a kasnije jednom ili dvaput mjesečno.

Provodi se berba kasnih sorti šljiva – Strinava, Gabrovska, Angelina. Na masovnoj se skali bere voće oraha, a bere se i voće nekih kasnih sorti breskve.

Pred kraj mjeseca započinje berba plodova badema. Najpogodniji trenutak je kada je mesnata ljuska potpuno otvorena, ali prije nego što se osušila i prijanjala uz ljusku.

U nasadima jagoda

Gdje je potrebno, nasadi jagoda – i mladi i stari – se navodnjavaju. Sadni materijal za osnivanje novih nasada se podiže i skladišti. Ovisno o vremenu sadnje, izbojci jagoda se podižu s matičnih nasada od kraja kolovoza do kraja studenog.

Za jesensku sadnju podiže se ranije, a za skladištenje u hladnjači i za ljetnu sadnju – kasnije, ali pri temperaturi zraka ne nižoj od 0 °C. Od biljaka namijenjenih jesenskoj sadnji, nakon podizanja, uklanjaju se one oštećene bolestima i štetnicima. Preostale biljke se čiste od izbojaka i suhog lišća, vežu u snopove od 25 ili 50, stavljaju u sanduke ili druge spremnike i čuvaju do sadnje, vodeći računa da korijenje ne presuši.

Biljke koje će se čuvati u hladnjači podižu se i defoliraju. Korijenje se čisti od prijanjajućeg tla protresanjem ili ispiranjem vodom. Biljke se temeljito ovlaže i stavljaju u polietilenske vrećice (35–40 x 45–50 cm), po 500 biljaka po vrećici. U svaku vrećicu stavlja se etiketa s nazivom sorte, razredom i brojem biljaka. Vrećice se hermetički zatvaraju i čuvaju na temperaturi od -2 °C. Vlažnost zraka u hladnjačama održava se iznad 90%.

Sadni materijal jagoda – bez bolesti i štetnika

Provodi se jesenska sadnja sadnog materijala u novim nasadima. Neposredno prije sadnje, korijenje biljaka se skraćuje do svježeg, održivog tkiva, bez pretjeranog skraćivanja. Kako bi se smanjila transpiracija, uklanja se staro lišće. Sadnja se provodi na dubini jednakoj ili nešto dubljoj nego prije podizanja, vodeći računa da korijenje nije savijeno i da korijenov vrat nije prekriven zemljom. Tlo oko biljaka dobro se zbija i navodnjava. Za rane rokove sadnje primjenjuje se drugo navodnjavanje, a za kasnu sadnju – nakon oko 7 dana. Nakon otprilike

tjedan dana provjerava se prihvatanje i popunjavaju se praznine od neprihvaćenih biljaka. Do kraja jeseni nasad se navodnjava još 2–4 puta.

U nasadima malina

Matični se nasadi održavaju čistima od korova. Mladi i rodni nasadi se redovito obrađuju. Izrezuju se, uklanjaju i spaljuju izrodile izbojke (ako to nije učinjeno u kolovozu).

Nastavlja se priprema površina za nove nasade.

U nasadima crnog ribiza

U uvjetima suše navodnjavanje ima vrlo povoljan učinak. Ovisno o potrebama, navodnjavanje se provodi 1–2 puta. Tlo se redovito obrađuje. Gredice za ukorjenjivanje navodnjavaju se 1–2 puta. Tlo se obrađuje i održava rastresito i čisto od korova.

Pripremaju se površine za nove nasade – provodi se gnojidba (3–5 t stajskog gnoja, 80–100 kg superfosfata ili ista količina drugog fosfornog gnojiva, 25–30 kg kalijevog sulfata ili ista količina drugog kalijevog gnojiva po jutru), nakon čega slijedi duboka ora (podrivanje).

U nasadima s drugim kulturama

Završava se ljetnje pupanje kavkaske persimone pupovima japanske persimone. Provjerava se prihvatanje pupova i, ako je potrebno, veze se popuštaju.

Nakon što kalemljeni izbojak limuna naraste do visine od 10–15 cm, podloga se odsiječe bez panja iznad mjesta cijepjenja. Zabijaju se mali kolčići za uspravljanje i vezivanje izbojaka.

Nastavlja se berba smokava.

Tlo u nasadima, sjetvenim gredicama i rasadnicima južnjačkih kultura održava se rastresito i čisto od korova. Gdje je potrebno, redovito se navodnjava, posebno za aktinidiju (kivi). Nastavlja se njega zelenih reznica kivija, crne aronije, obične topole i drugih, postavljenih na ukorjenjivanje početkom srpnja.

Započinje proces otvrdnjavanja. Broj i trajanje zamagljivanja postupno se smanjuju. Provodi se postupno prozračivanje uzgojnih objekata.